

Η νέα παιδαγωγική

Τολμώ να δανειστώ τον τίτλο του κειμένου του Νίκου Καζαντζάκη «Η νέα παιδαγωγική»¹ ακριβώς για να τονίσω ότι η χώρα μας προσπαθούσε να εγκαθιδρύσει τις εξελίξεις στον κλάδο τις παιδείας ανέκαθεν. Ωστόσο, πάντοτε οι προσπάθειες αυτές έφταναν σε αδιέξοδο και έπεφταν στο κενό.

Η κατάσταση αυτή άρχισε να διαφοροποιείται προς το καλύτερο από τη στιγμή της εισόδου μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έπειτα. Φυσικά έχουμε πολύ δρόμο να διανύσουμε ακόμη, αλλά οι νέες μέθοδοι διδασκαλίας και προσέγγισης των μαθητών έχουν αρχίσει να εφαρμόζονται σε πολλά δημόσια σχολεία, όπου και όποτε ο δάσκαλος ή ο καθηγητής έχει τις γνώσεις και την υπομονή να το κάνει. Εδώ είναι το κλειδί του όλου εγχειρήματος. Πόση υπομονή μπορεί να έχει ένας δάσκαλος ή ένας καθηγητής για να ασχοληθεί με τα παιδιά μαθαίνοντάς τους για παράδειγμα να κατανοούν και να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους; Η σχολική ύλη με τα νέα βιβλία προσφέρει την δυνατότητα, αλλά ο δάσκαλος θα την εκμεταλλευτεί; Το θέμα γίνεται ακόμη πιο περίπλοκο όταν ο παιδαγωγός έχει να αντιμετωπίσει περιπτώσεις παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες.

Τα ερωτήματα αυτά είναι καίρια και αποτελούν τους μεγαλύτερους προβληματισμούς των παιδαγωγών ανά τον κόσμο. Εδώ θα ήθελα να τονίσω ότι δε προσπαθώ να κατηγορήσω κανέναν. Είναι απόλυτα κατανοητό και φυσικό, ένας δάσκαλος που πρέπει να διαχειριστεί μια τάξη 25 - 30 παιδιών να μην έχει το χρόνο να ασχοληθεί με την επιπρόσθετη διδασκαλία ή με κάποιο παιδί που μπορεί να αντιμετωπίζει το πρόβλημα των μαθησιακών δυσκολιών. Τι πρέπει να γίνει λοιπόν;

Για ακόμη μια φορά η ιδιωτική εκπαίδευση – δυστυχώς – καλείται να προσαρμοστεί στις μεγάλες δρασκειές της εκπαιδευτικής εξέλιξης που φυσικά είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με ολοένα και αυξανόμενες απαιτήσεις της ίδιας τις κοινωνίας. Το, νέο σχετικά, φαινόμενο των «Κέντρων Μελέτης» είναι η απόδειξη της

¹ Το κείμενο αυτό είναι απόσπασμα από το πέμπτο κεφάλαιο του πεζογραφήματος Αναφορά στον Γκρέκο (1961), που δημοσιεύτηκε ύστερα από το θάνατο του Νίκου Καζαντζάκη. Στην πραγματικότητα είναι η αυτοβιογραφία του συγγραφέα, πολύ χρήσιμη για να κατανοήσουμε την προσωπικότητα και το λογοτεχνικό έργο του. Ολόκληρο το πέμπτο κεφάλαιο αναφέρεται στις συχνά επώδυνες εμπειρίες του νεαρού Ν. Καζαντζάκη από το δημοτικό σχολείο, σε εποχές (τέλη του 19ου αιώνα) που οι εφαρμοζόμενες παιδαγωγικές μέθοδοι ήταν ιδιαίτερα ανταρχικές. Ειδικότερα, στο απόσπασμα παρακολουθούμε την πρώτη του μέρα στο δημοτικό σχολείο αλλά και τις αναμνήσεις του από το δάσκαλο της τετάρτης τάξης, που τότε ήταν και η τελευταία, αφού το δημοτικό ήταν τετρατάξιο.

ανάγκης των παιδιών να ενισχύονται από την ιδιωτική εκπαίδευση ήδη από την προσχολική ηλικία. Μιλώντας με κάποιους γονείς εξέλαβα, σχεδόν από όλους, την απορία: «μα είναι δυνατόν να στείλω το παιδί μου στο φροντιστήριο από την πρώτη δημοτικού;».

Αρχικά να πούμε ότι τα Κέντρα Μελέτης δεν είναι φροντιστήρια (για το τι είναι τα Κέντρα Μελέτης μπορείτε να δείτε σχετικά το άρθρο της κυρίας Λέτσιου που βρίσκεται σε αυτήν την ιστοσελίδα). Για να απαντήσει κανείς στο ερώτημα της προσφοράς των Κέντρων Μελέτης στην ουσιαστική παιδεία των μαθητών, θα πρέπει να σκεφτεί όλα τα παραπάνω, περί της «νέας παιδαγωγικής». Από προσωπική μου εμπειρία, γνωρίζω περιπτώσεις γονέων που δοκίμασαν να στείλουν τα παιδιά τους σε Κέντρο Μελέτης με κάποιο δισταγμό και μέσα σε ένα μήνα εξεπλάγη από τα αποτελέσματα και την αλλαγή της συμπεριφοράς του παιδιού τους.

Υπάρχουν πολύ τρόποι για να ξεκλειδώσεις το μυαλό ενός παιδιού. Ωστόσο, υπάρχουν συγκεκριμένα κλειδιά για να το κάνεις σωστά και με μέθοδο. Όταν χρησιμοποιείς τα λάθος κλειδιά θα έχεις και λάθος αποτελέσματα.

Σέβος Αγγούρας

Αρχαιολόγος - Φιλολόγος